

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת שמות תשע"א

בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב (א' - א')

בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב, ס"ת בתהלים, לרמז שבשעה שבנ"י אומרים תהלים, משתתפים יעקב אבינו והשבטים עמהם לתפילתם להושיע אותם.

הרה"ק רמ"ל מסאסוב זיע"א

והנה נער בכה (ב' - ו')

רמז כאן גודל מעלת ישראל, שאף כשצר להם מ"מ הם בוטחים בישועת ה' ושמחים, וזהו "והנה" דהנה הוא לשון שמחה, אפילו בעת "נער בכה" בעת הבכיה והצער, מ"מ "והנה" הם בשמחה ובוטחים בישועת ה'.

ייטב לב

ויאנחו בני ישראל מן העבודה וגו' וירא אלקים את בני ישראל וידע אלקים (ב' - כ"ג - כ"ה)

הרה"ק רבי ש"ב מפרשיסחא זיע"א אמר פעם: כמה אני מקנא בקצב זה שבערב שבת יושב בחנותו, מכין ומוכר בשר לקונים כל היום, ולפתע כשהתחיל היום להעריב ולהחשיך, וראה כי השבת קודש מגיע, נתאנח הקצב אנחה עמוקה, קפץ והשליך את כלי עבודתו, דחף את ממונו להיכן שדחף, נחפז ורץ בכל כוחו לקבל פני שבת מלכתא ואמר: מודה אני לפניך ה' אלקי על כל החסד אשר עשית עמדי, שהכנסתני לשבת... וסיים רבי שמחה בונים ואמר: הלוואי ויכולתי גם אני לטעום טעם שבת כמוהו. והוסיף: אותה "אנחה" לא הקצב התאנח, אלא היהודי שבו הוציא אנחה מפנימיותו, בבחינת "ויאנחו בני ישראל מן העבודה", שבזכות אותה אנחה מן העבודה זכו "לוירא אלקים את בני ישראל", ולא לגאולה בלבד זכו בגלל אמונה זו, אלא גם ל"וידע אלקים" למדרגה הגדולה של דעת אלקים, אכן יש קונה עולמו באנחה אחת.

ומשה היה רעה את צאן יתרו וגו' ובא אל הר האלקים חרבה (ג' - א')

יש לפרש, בזכות מה הגיע משה רבינו ע"ה לדרגה הגבוהה של "ויבא אל הר האלקים", בזה ש"חרבה" שהחריב את הגשמיות שבקרבו.

ישמח משה

אל תקרב הלם של נעליך מעל רגליך (ג' - ה')

איתא בגמרא (סוטה מ' ע"א) ת"ר אין הכהנים רשאים לעלות בסנדליהן לדוכן וזו אחת מתשע תקנות שהתקין ריב"ז ע"כ. ויש לרמוז זאת בפסוק "אל תקרב הלם של נעליך מעל רגליך" הלם בגמטריה כהן.

חנוכת התורה

ראה ראיתי וגו' ואת צעקתם שמעתי וגו' כי ידעתי את מכאוביו (ג' - ז')

ג' סוגי סובלים היו במצרים, א' המון העם שעבדו ממש, ב' השוטרים הישראלים שנוגשיהם המצריים הכו אותם בשל פיגורי העובדים, ג' הזקנים והגדולים שבעם, אשר כאב ודאב לבם בצרת אחיהם. וכנגד שלשת אלה אמר: "ראה ראיתי את עני עמי" העם עובד עבודת פרך, "ואת צעקתם שמעתי מפי נוגשיו", צעקת השוטרים מפני הנוגשים המצריים, "כי ידעתי את מכאוביו" מכאובם של הזקנים והגדולים שלא עבדו.

כתב סופר

ועתה לכה ואשלחך אל פרעה (ג' - י')

אמר רבי אליעזר.. אם אין אתה גואלם אין אחר גואלם (מד"ר). ידוע מהראשונים כי אילו היו בני ישראל במצרים עוד זמן קצר, היו שוקעים ח"ו בטומאתם לעולם. לכן הוציאם בחיפזון. וזה ענין "ולא יכלו להתמהמה (שמות י"ב - ל"ט) וזה שאמרו "אם אין אתה גואלם אין אחר גואלם", כי כבר יהיה מאוחר מידי.

המגיד מדובנא זיע"א

וזה לך האות כי אנוכי שלחתיך בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלוקים על ההר הזה (ג' - י"ב)
י"ל שיהודי לאחר שגמר עבודתו באותו עת, לאחר שסיים את חק לימודו, לאחר תפילתו שהיתה בתענוג והתעלות, וחפץ לדעת אם גרמה עבודה זו נחת להש"ת, ע"ז אומר הכתוב "וזה לך האות כי אנוכי שלחתיך" זה האות אם "בהוציאך את העם ממצרים", לאחר שעבד את הש"ת ועי"ז יצא מכל המיצרים והקליפות, ושוב חפץ שיהיה "תעבדון את האלוקים" לבו בוער ונמשך לעבודת ה', זה סימן ואות כי אנוכי שלחתיך.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ושמעו לקולך (ג' - י"ח)

יש הבדל בין שמיעה לקול לבין שמיעה בקול, "שמיעה בקול", היינו שמקבל את הדברים ועושה כמצוה עליו, ו"שמיעה לקול" היינו שמטה אוזן לדברים ושוקל ובוחר אם לקבלם או לא. כאן כתוב "ושמעו לקולך", ואין זו הבטחה ברורה שיקבלו את דבריו, לכן אין זה פלא שמשם טען "והן לא יאמינו לי ולא ישמעו בקולי", דקדק לאמר בקולי, כלומר, שלא ירצו לקבל את דבריו.

המלבי"ם

פניני השבת

כד עייל שבתא

סיפר יהודי אחד שהתארח בערב שבת קודש אצל הרה"ק בעל "פרי צדיק" זיע"א, שלפני בוא השבת, התהלך הצדיק בחדרו ובהתלהבות של קדושה היה שח לפני רבונו של עולם: "כד עייל שבתא", רבוני, הכנס קדושת השבת בתוכי, ובביתי, יהי נא חסדך עמי שיהא טעם קדושת השבת במאכלי. כך היה מתהלך זמן רב ומתחנן ומפציר בתפילה.

קרית קרעטשניף, רחובות טל. 08-9492297